

Umhverfis-, orku og loftslagsráðuneytið
Skuggasundi 1
101 Reykjavík

Reykjavík 25. okt. 2022

Grænbók um líffræðilega fjölbreytni íslenskra vistkerfa

Vísað er í Grænbók líffræðilegrar fjölbreytni íslenskrar vistkerfa, umræðuskjal fyrir opið samráð dags. 1. sept. 2022 í samráðsgátt.

Grænbókin inniheldur að sögn upplýsingar um stöðu líffræðilegrar fjölbreytni íslenskra vistkerfa. Hún felur í sér upplýsingar um stöðu og þróun málefna og gefur gott yfirlit yfir lykilviðfangsefnin framundan og helstu leiðir eða áherslur við úrlausn þeirra.

Reykjavík fagnar því að vinna sé hafin við endurskoðun á stefnu um líffræðilega fjölbreytni og hefur fullan áhuga á að taka þátt í þeirri vinnu.

Eins og nefnt er hafa sveitarfélög miklu hlutverki að gegna. Varðandi landnotkun hafa þau skipulagsvaldið, þau vinna að loftlagsmarkmiðum og eru oftast stórir landeigendur.

Haft var samráð við helstu lykilstofnanir sem hafa snertifleti við líffræðilega fjölbreytni í sínum stefnum. Samkvæmt kafla 2.1.10 var einnig leitað til starfsmanna Sambands íslenskra sveitarfélaga og Reykjavíkurborgar (?) um hvernig best væri að ná til sveitarfélaga enda eru sveitarfélög nálægt viðfangsefninu. Ekki kom fram í þeirri umfjöllun að Reykjavík setti sér stefnu um líffræðilega fjölbreytni í janúar 2016 og hefur unnið að ýmsum aðgerðum undir markmiðum stefnunnar.

Unnið hefur verið m.a. að kortlagningu og vöktun náttúru og óskað eftir að svæði verði friðlýst.

Stefna Reykjavíkur var unnin af eigin frumkvæði en það mætti hugsa sér að hvetja sveitarfélög til stefnumörkunar og aðstoða með leiðbeiningum og ráðgjöf varðandi stefnumörkun um líffræðilega fjölbreytni.

Í kafla 3.5.5 er fjallað um ágengar framandi tegundir en tvær tegundir æðplantna hafa verið skilgreindar sem ágengar þ.e. alaskalúpína og skógarkerfill. Í Reykjavík blasir við að nokkrar aðrar tegundir eru líka mjög ágengar þó þær hafi ekki enn sömu útbreiðslu og alaskalúpína og skógarkerfill. Það eru svo kallaðar tröllahvannir en þar er um að ræða þrjár tegundir sem allar eru varasamar vegna eitraðs safu. Þetta eru bjarnarkló (*Heracleum mantegazzianum*), tröllakló (*Heracleum persicum*) og húnakló (*Heracleum sphondylium*). Þær eiga allar auðvelt með að dreifa sér. Þær tvær fyrst nefndu eru tilgreindar á vef Náttúrufræðistofnunar sem ágengar en reynslan í Reykjavík er að húnakló er síst auðveldari viðureignar.

Spánarkerfill er ekki eins algengur og skógarkerfill en getur líka verið mjög ágengur. Í Reykjavík er nú þegar byrjað að bregðast við þessum tegundum, ekki síst tröllahvönnum.

Á vef Náttúrufræðistofnunar er einnig varað við kaninum sem mögulega ágengri tegund. Í Reykjavík virðist það líklegt og hefur verið farið í aðgerðir til að halda kaninum í skefjum á ákveðnum svæðum.

Í lögum um náttúrvernd er í 67. gr. ákvæði um að Umhverfisstofnun geti gripið til aðgerða gegn ágengum tegundum að fenginni umsögn sérfræðinganeftdar. Ekki er ljóst hvort þessu ákvæði hefur verið beitt en æskilegt væri að kortleggja áhættuna og veita sveitarfélögum ráðgjöf um aðgerðir.

Í kafla 4.1 um valkosti og leiðir er fjallað um upplýsingar, menntun og ráðgjöf m.a. til stjórnvalda. Hér að framan er bent á tvö málefni þar sem væri gagn af ráðgjöf og leiðbeiningum til sveitarfélaga.

Vonast er til að í áframhaldandi vinnu við Græn bók verði fundnar leiðir til að styðja við sveitarfélögin svo þau geti betur gegnt sínu mikilvæga hlutverki.

Fyrir hönd umhverfis- og skipulagssviðs Reykjavíkurborgar,

Þórólfur Jónsson
deildarstjóri náttúru og garða